

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

advocaat te [REDACTED]
(hierna: “belanghebbende”)

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) genomen besluit van 20 september 2021, inhoudende de afwijzing van het verzoek extra toetskans om voor het examenonderdeel minor bestuursrecht ingevolge artikel 3.19, negende lid, van de Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”)¹ af te wijken van artikel 3.19, zesde lid, van de Voda.

Procesverloop

1. Bij e-mail van 28 juni 2021 heeft belanghebbende de algemene raad verzocht om een extra toetskans voor de minor bestuursrecht met toepassing van artikel 3.19, zesde lid, juncto het negende lid, van Voda.
2. Bij e-mail van 29 juni 2021 is de ontvangst van het verzoek van belanghebbende bevestigd.
3. Bij e-mails van 29 juni 2021 en 23 juli 2021 is belanghebbende verzocht om het formulier verzoek toepassing hardheidsclausule BA in te vullen en eventuele bewijsstukken te overleggen waarmee het verzoek wordt onderbouwd.
4. Op 28 juli 2021 heeft de stafjurist geprobeerd telefonisch contact met belanghebbende op te nemen. Dat is niet gelukt waarna de voicemail is ingesproken met het verzoek telefonisch contact op te nemen over zijn verzoek. Bij e-mail van 29 juli 2021 is aan belanghebbende medegedeeld dat een poging is gedaan telefonisch contact met hem op te nemen en dat hij geen gehoor heeft gegeven aan het terugbelverzoek.
5. Bij e-mail van 29 juli 2021 heeft belanghebbende verzocht om de termijn met een week op te schorten tot uiterlijk 6 augustus 2021. Dit verzoek is gehonoreerd bij e-mail van 30 juli 2021.
6. Bij e-mail van 9 augustus 2021 is aan belanghebbende medegedeeld dat er geen reactie van hem is binnengekomen en verder te gaan met de behandeling van het verzoek. Belanghebbende heeft vervolgens niet alsnog gereageerd.
7. Bij e-mail van 20 september 2021 is de beschikking op het verzoek om een extra toetskans voor de minor bestuursrecht (hierna: “bestreden besluit”) aan belanghebbende bekendgemaakt.
8. Bij brief van 12 oktober 2021, verzonden per e-mail van gelijke datum, heeft belanghebbende bezwaar gemaakt tegen het bestreden besluit.

¹ Gelet op het Overgangsrecht beroepsopleiding advocaten 2020 in artikel 9.2a, eerste lid, van de Voda blijft op een stagiaire die uiterlijk in september 2020 de beroepsopleiding advocaten aanvangt en met ingang van 1 oktober 2020 zonder onderbreking op het tableau staat ingeschreven, en op zijn patroon het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2.28, 3.8 en 3.9 en afdeling 3.2, zoals deze artikelen luiden op 30 september 2020, van toepassing totdat hij aan de daaruit voortvloeiende verplichtingen heeft voldaan.

Beslissing 201630

9. Bij brief van 13 oktober 2021, verzonden per e-mail van gelijke datum is de ontvangst van het bezwaar bevestigd.
10. Belanghebbende is op 16 december 2021 namens de algemene raad in persoon gehoord door mr. B.J.M. de Leest, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van mr. A. Atwaroe, stafjurist.
11. Bij brief van 10 december 2021, verzonden per e-mail van gelijke datum, is de beslistermijn verdaagd tot uiterlijk 24 januari 2022.

Toetsingskader

12. Ingevolge artikel 3.19, zesde lid, van de Voda kan de stagiaire per onderdeel ten hoogste driemaal een toets afleggen.
13. Ingevolge artikel 3.19, negende lid, van de Voda (hierna: "hardheidsclausule") kan de algemene raad afwijken van het derde tot en met achtste lid in gevallen waarin toepassing daarvan zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
14. Volgens artikel 3, derde lid, van de Beleidsregel onderwijs en toetsen BA (hierna: "Beleidsregel") verzoekt de stagiaire tot toepassing van de hardheidsclausule, bedoeld in artikel 3.19, negende lid, van de Voda uiterlijk vier weken na de desbetreffende toetsgelegenheid door middel van het in bijlage 2 opgenomen formulier verzoek hardheidsclausule BA.

Het bestreden besluit

15. Met het bestreden besluit wordt vastgesteld dat belanghebbende reeds driemaal een toets voor het examenonderdeel minor bestuursrecht heeft afgelegd en benut. Bij brief van 30 december 2020 gericht aan de Examencommissie van de Beroepsopleiding Advocaten (hierna: "Examencommissie") is door belanghebbende aangegeven dat hij door een medische aandoening (suikerziekte) niet in staat is geweest om zich op de juiste wijze voor te bereiden op de toets van 17 oktober 2020. Daar kwam een grote hoeveelheid stress bij kijken omdat belanghebbende door zijn aandoening meer gezondheidsrisico's loopt bij besmetting met Covid-19. Naast zijn medische aandoening heeft belanghebbende tijdens zijn stage onder zware druk gestaan bij het kantoor waar hij werkzaam was. De voormalige patroon heeft vanwege omstandigheden die speelden op kantoor zijn praktijk als advocaat neergelegd.
16. Belanghebbende heeft zijn stage voortgezet bij zijn huidige kantoor om zijn opleiding af te ronden. Belanghebbende heeft zich niet goed op de toets van 10 april 2021 kunnen voorbereiden omdat hij pas op 1 april 2021 van de Examencommissie te horen kreeg dat de toets van 17 oktober 2020 ongeldig was verklaard. De door belanghebbende aangevoerde feiten en omstandigheden leiden echter, op zichzelf en in hun onderlinge samenhang bezien niet tot toepassing van artikel 3.16, zesde lid, van de Voda oftewel een onbillijkheid van overwegende aard. Artikel 3.19, negende lid, van de Voda is daarom niet van toepassing.

Het bezwaarschrift van belanghebbende

17. Belanghebbende voert aan dat hij zich niet met het bestreden besluit kan verenigen en beroept zich – samengevat – op de volgende bezwaargronden:

Beslissing 201630

- het bestreden besluit is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel ingevolge artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb");
- bij een zorgvuldige belangenafweging ingevolge artikel 3:4 van de Awb had de algemene raad niet tot het bestreden besluit kunnen komen;
- belanghebbende doet ten slotte met verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: "Afdeling") van 23 november 2016 (onder punt 8.1) een beroep op artikel 4:6 van de Awb;

Ter zitting heeft belanghebbende aanvullend een vrijstellingsverzoek ingevolge artikel 3.20 van de Voda gedaan.

Behandeling van het bezwaar

18. Bij de behandeling beoordeelt de algemene raad met inachtneming van de voornoemde gronden en hetgeen ter zitting is verzocht, het bezwaar betreffend de afwijzing van het verzoek om een extra toetskans voor de minor bestuursrecht.

Strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel ingevolge artikel 3:2 van de Awb

19. Anders dan belanghebbende meent is het bestreden besluit niet in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel genomen. Niet de algemene raad maar belanghebbende is bij het verzoek toepassing hardheidsclausule BA in gebreke gebleven. Belanghebbende heeft namelijk nimmer inhoudelijk gereageerd op de verzoeken van de algemene raad per e-mails van 29 juni 2021 en 23 juli 2021 en de (terug)belverzoeken om het verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule aan te vullen. Belanghebbende heeft per e-mail van 29 juli 2021 de algemene raad verzocht om de termijn met een week op te schorten tot uiterlijk 6 augustus 2021. Hierop is ook niet gereageerd door belanghebbende. Hierna heeft de algemene raad belanghebbende per e-mail van 9 augustus 2021 bericht dat er een besluit zou worden genomen op de aanvraag. Daarna is niets meer van belanghebbende vernomen waarna op 20 september 2021 het besluit aan belanghebbende is bekendgemaakt.

Strijd met artikel 3:4 van de Awb

20. De belangen van belanghebbende zijn zorgvuldig door de algemene raad afgewogen. Het is anders dan belanghebbende suggereert niet het geval dat de persoonlijke omstandigheden die belanghebbende heeft aangevoerd bij het verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule niet zijn meegewogen. Het algemeen belang van de kwaliteit van de advocatuur en de goede rechtsbedeling prevaleren echter ten opzichte van de persoonlijke omstandigheden van belanghebbende. Dit is eveneens bevestigd in rechtsoverweging 4.3 van de uitspraak van 19 december 2018² van de Afdeling.

"De Afdeling ziet in wat [appellant] heeft aangevoerd geen grond voor het oordeel dat de raad geen goede belangenafweging heeft gemaakt. Hij heeft in deze belangenafweging ook het algemene belang van de kwaliteit van de advocatuur en een goede rechtsbedeling mogen meewegen."

21. Het toetsingskader ingevolge toepassing artikel 3.19, zesde lid, juncto het negende lid, van Voda ziet er als volgt uit. Belanghebbende zal moeten aantonen dat sprake is van overmacht bij iedere toets, causaal verband tussen het van buiten komend onheil en het niet behalen van de toetsen, wat belanghebbende heeft gedaan om de effecten van het van

² ECLI:NL:RVS:2018:4184.

Beslissing 201630

buiten komend onheil te verkleinen én waarom alle andere mogelijkheden in het specifieke geval geen oplossing konden bieden. Belanghebbende heeft de overmacht op de drie toetsdata (19 oktober 2019, 16 mei 2020 en 10 april 2021) niet aangetoond. De omstandigheden die belanghebbende heeft aangevoerd zien niet op deze specifieke data.

22. Indien belanghebbende in lastige omstandigheden verkeert op een geplande toetsdatum had belanghebbende de mogelijkheid om bij de afdeling Toetsverzoeken van de Uitvoeringsorganisatie Beroepsopleiding Advocaten een verzoek behoud toetskans ingevolge artikel 3.19, vierde lid, juncto, zevende lid, van de Voda in te dienen. Hiervan heeft belanghebbende geen gebruikgemaakt. Ook had belanghebbende de derde toetskans voor het examenonderdeel jaarrekeninglezen kunnen verplaatsten. Bij de derde toetskans geldt niet, zoals bij de eerste toetsgelegenheid³ dat de eerstvolgende toetsgelegenheid moet worden gebruikt om de toets af te leggen. Belanghebbende had dus de derde toetskans kunnen uitstellen.
23. Belanghebbende heeft tijdens de mondelinge toelichting van 12 juli 2021 op het verzoek herbeoordeling van het examen bestuursrecht ingevolge artikel 29 van het Examenreglement beroepsopleiding advocaten oktober 2015 dat op 17 oktober 2020 is afgelegd, verklaard dat hij het verplaatsen van de derde toetskans niet heeft overwogen omdat hij zo snel mogelijk al zijn toetsen wilde behalen. Daarmee heeft belanghebbende bewust het risico genomen en aanvaard dat hij de toets niet zou halen.

Beroep op artikel 4:6 van de Awb

24. In het geval van belanghebbende is artikel 4:6 van de Awb niet van toepassing. Er is geen sprake van een nieuwe aanvraag. Belanghebbende heeft alleen in bezwaar diverse bewijsstukken ingebracht om zijn bezwaren te onderbouwen.

Verzoek ingevolge artikel 3.20 van de Voda

25. Dit betreft een aanvraag en valt buiten het bestek van deze bezwaarprocedure. Hierover zal eerst een primair besluit moeten worden afgegeven.
26. De algemene raad merkt ten overvloede nog op dat het door belanghebbende onder punt 4.7 van het bezwaarschrift ingenomen standpunt⁴ niet klopt. De toetsen⁵ worden in de vernieuwde BA niet afgeschaft. Een aantal vakken zal in de vernieuwde BA niet meer afzonderlijk worden getoetst. Een deel van de vakken uit de vernieuwde BA zal op reguliere wijze worden getoetst, dat wil zeggen door het afleggen van een toets bestaande uit een deel gesloten en een deel open vragen. Een ander deel van de vakken zal integratief worden getoetst. Dat gebeurt in twee afzonderlijke praktijksimulaties: de zogenaamde integratieve dagen.

Conclusie

Met inachtneming van het bezwaar, de mondelinge toelichting daarop, de vigerende regelgeving en de jurisprudentie, verklaart de algemene raad het bezwaar ongegrond.

³ Zie artikel 3.19, vijfde lid, van de Voda.

⁴ "Kennelijk was het niveau van de opleiding niet afdoende daarvoor en is om dat niveau omhoog te halen, onder meer besloten de examens af te schaffen."

⁵ Zie hiervoor artikel 3.14, eerste lid, in samenhang bezien met artikel 3.19, eerste lid, van de Voda. In het Opleidings- en examenreglement vernieuwde beroepsopleiding advocaten is in artikel 1 verder een begripsbepaling van het woord 'examen' opgenomen.

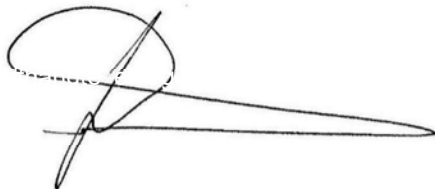
Beslissing 201630

Beslissing

Het bezwaar is ongegrond.

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,

namens deze,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'B' followed by a horizontal line that tapers to a point.

mr. B.J.M. de Leest
lid algemene raad

Aldus gedaan te Den Haag op 31 januari 2022

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage: proces-verbaal hoorzitting 16 december 2021